

รายงานผลการวิจัย

รูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเปือ อำเภอยะนิงกลาง
จังหวัดน่านและภาคีเครือข่าย

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีไพร สกุกพันธ์ และคณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องรูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงกลาง อ.เชียงกลาง จ.น่าน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลเชียงกลาง ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การจัดเวทีแลกเปลี่ยน และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงกลาง อ.เชียงกลาง จ.น่าน พบว่าตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงกลาง อ.เชียงกลาง จ.น่าน ภายใต้ชื่อ “กรีน มีดี” (Green Meedee) เกิดจากการรวมกลุ่มจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพัฒนาครบวงจรบ้านดัดใหม่ การผลิตผักปลอดภัยเป็นการปลูกระบบกางมุ้งเน้นพืชผักพื้นบ้าน มีการแบ่งโซนการผลิต โดยสมาชิกเป็นผู้ผลิตและเมื่อได้ผลผลิตจะมารวมกันที่บ้านของประธานเพื่อให้คณะกรรมการเป็นผู้ออกไปจำหน่ายหรือสมาชิกสามารถนำสินค้ามาจำหน่ายเองที่ตลาดสีเขียวฯ ทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี เก็บค่าใช้จ่ายวันละ 10 บาทในการจำหน่ายสินค้า เพื่อให้กลุ่มฯ นำไปใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม การสุ่มตรวจสอบสารเคมีในผัก/ผลไม้จะทำการตรวจสอบกันเองและมีการสุ่มตรวจจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงกลาง กรณีสมาชิกใหม่สุ่มตรวจทุกเดือนและสมาชิกเดิมสุ่มตรวจทุก ๆ 3 เดือน

ผลการศึกษารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลเปือ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่านและภาคีเครือข่าย พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรตลาดสีเขียว อ.เชียงกลาง จ.น่าน ในด้านปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ให้เก็บและรักษาพันธุ์พื้นเมืองไว้เพื่อลดรายจ่าย ด้านการจำหน่ายมีทั้งไปซื้อที่สวน มีจุดจำหน่ายทั้งในตลาดหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ มีการจำหน่ายออนไลน์ ขายส่งร้านค้าและมีลูกค้าประจำทั้งในอำเภอและต่างอำเภอ

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัย, ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร, ผลผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยการสนับสนุนและความร่วมมือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนและกรุณาอำนวยความสะดวก คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ องค์กรบริหารส่วนตำบลเปือ อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน และภาคีเครือข่าย ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และเปิดโอกาสให้คณะผู้วิจัยได้มีส่วนช่วยในการพัฒนารูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายและที่สำคัญขอขอบพระคุณผู้ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ	ฉ
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ค่านิยมศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
รูปแบบตลาดสีเขียว.....	8
พฤติกรรมผู้บริโภค.....	12
รูปแบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย.....	19
ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	24
ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	44
การวิเคราะห์สถานการณ์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่ อ.เชียงใหม่ จ.น่าน	44
รูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลเปือย	
อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดน่านและภาคีเครือข่าย	50
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปผลการวิจัย.....	60
การอภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	63
บรรณานุกรม.....	64

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงคำถาม 7 คำถาม (6W1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค.....	12
4.1 รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานตลาดสีเขียว อ.เชียงกลาง จ.น่าน	50
4.2 การขยายพื้นที่จำหน่ายแบ่งตามเขตรับผิดชอบสถานบริการสาธารณสุข	52
4.3 เครือข่ายตลาดสีเขียว อ.เชียงกลาง จ.น่าน	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ร้อยละการตรวจพบสารพิษตกค้าง ระดับเสี่ยง-ไม่ปลอดภัย.....	3
1.2 ผลการตรวจสารเคมีในเลือด นักเรียนประถม 1-6 จำนวน 47 คน.....	3
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
2.1 วิธีการผลิตปลอดสารพิษ.....	19
2.2 ระดับความปลอดภัยผลผลิตการเกษตร	22
2.3 ความสัมพันธ์ของห่วงโซ่ของสินค้า	28
2.4 การเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	30
2.5 ระบบโซ่อุปทานของลำไยสด.....	32
2.6 รูปแบบโซ่อุปทานของลำไยสดในประเทศไทย	33
4.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้การคัดเมล็ดพันธุ์จากศูนย์โจโก้.....	48
4.2 ช่องทางการตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่.....	49
4.3 รูปแบบห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรตลาดสีเขียวอำเภอเชียงใหม่.....	53
4.4 เครือข่ายตลาดสีเขียว.เชียงใหม่ จ.น่าน.....	55
4.5 การปรับปรุงหอประชุมผู้สูงอายุให้เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าของสมาชิก	57
4.6 ร้านกรีน มีดี ตลาดสีเขียวเชียงใหม่ เปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561.....	57